

Bogusław Abramek

Okalew, pow. Wieluń

Informator Archeologiczny : badania 2, 80-82

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dniach od 10 do 20 czerwca 1968 r. przeprowadzono ratownicze prace wykopaliskowe na omentarsysku kultury łużyckiej, zagrożonym przez prace budowlane.

Omentarsysko położone jest po prawej stronie drogi prowadzącej z Obornik do Trsebnicy, na niewielkim, płaskim wzniesieniu, w odległości 100 m od ostatniego zabudowania.

Założono 7 wykopów, których powierzchnia wynosiła 140 m². Odkryto 9 grobów ciałopalnych. Zarysy grobów wystąpiły na głębokości od 0,25 - 0,50 m. Cztery groby były zniszczone, pozostały po nich jedynie skupiska kości i skorup. Dwa miały obstawę kamienną, złożoną z dużych, polnych kamieni. Nad grobem 5 wystąpił bruk kamienny. Odkryto także jeden grób jamowy. Wyposażenie grobów składało się od 5 - 7 naczyń.

Wyeksplorowano także jamę /3,65 x 2,30 m/ o wydłużonym, owalnym sarysie i nieckowatym przekroju. Wypełnisko jamy, zagłębionej na głębokość 0,60 m stanowiła próchnica z domieszką piasku, dużą ilością węgla drzewnych i nielicznymi fragmentami ceramiki łużyckiej. Wewnątrz znajdował się regularny /0,80 x 0,80 m/, kolisty układ kamieni, z których oszczędnie wykazywała działalność ognia. Jama położona była w sąsiedztwie omentarsyska. Jak wyjątkowo się wykazywał wyniki wstępnej analizy była ona obiektem mieszkalnym.

OKALEW, pow. Wieluń

Museum Ziemi Wieluńskiej
w Wieluniu

Badania prowadził mgr Bogusław Abramek. Finansował WKZ w Katowicach i Museum Ziemi Wieluńskiej. Trzeci sezon badań. Omentarsysko kurhanowe z I i II okresu epoki brązu.

Stanowisko znajduje się na terenie prywatnego lasu przy drodze polnej z Okalewa do Chojen, około 800 m na południe od Chojen. W trakcie tegorocznych badań przekopano dalsze 3 kurhany, w tym największy liczący 22 m średnicy i ok. 130 cm wysokości.

Nowością było odkrycie podwójnych grobów szkieletowych w kurhanach 8 i 10. Dotychczas znajdowano wyłącznie groby pojedyncze. Pewnym także zaskoczeniem był brak jamy grobowej w kurhanie 9.

Groby znajdowały się sawsze obok siebie i zajmowały centralne położenie. Zmarłych układano na boku w pozycji skurczonej z głową skierowaną na południowy zachód. Grób 1 w kurhanie 8 nie miał wyposażenia a szkielet uległ oazkowitemu rozłożeniu. Sąsiedni grób 2, mniejszy i głębiej wkopany, sawierał szpilę z brązu z główką zwinętą w uszko i miniaturową miseczkę. Ponadto zachowało się kilka zębów i kość przedramienia. Położenie szkieletu było jednak dobrze widoczne na tle jasnego piasku. Jest bardzo prawdopodobne, że zwłoki zostały owinięte w jakąś tkaninę spiętą szpilą. Szpila bowiem spoczywała na wierzchu kości prawego przedramienia. To samo zaobserwowano w obu grobach kurhan 10. Wyposażenie stanowiła szpila z brązu, taka jak w kurhanie 8, i naczynie wazowate o esowatym profilu. Grób drugi natomiast sawierał szpilę z brązu o dużej stożkowej główce pionowo przekłutej. We wszystkich przebadanych dotychczas kurhanach zaobserwowano ślady stypy pogrzebowej w czasie której rozbijano naczynia. Obok ceramiki licznie występują tu półwytwory i wyroby krzemienne.

Do najciekawszych zabytków tegorocznych badań należy zaliczyć wspomniane naczynie wazowate i szpilę ze stożkową główką. Naczynie to charakteryzuje się sgrubioną i skośnie ściętą krawędzią silnie wychyloną na zewnątrz. Jego szyjka zdobiona jest poziomymi rowkami brzusec natomiast długimi skośnymi żłobkami. Tak więc naczynie zawiera w sobie cechy kultury trzcinieckiej i lużyckiej.

Ustalenie jego chronologii nie jest łatwe, tym bardziej, że w kurhanie znajduje się ceramika z ornamentyką sznurową. Szpila z dużą stożkową główką, jedne z przewodnich typów kultury przedłużyckiej z II okresu epoki brązu, znalazła się tutaj albo jako import, albo jest to miejscowy wyrób naśladowujący obce wzory /Okalew leży na pograniczu tych dwu kręgów kulturowych/.

Do przebadania pozostało jeszcze 6 kurhanów. Wszystkie zbada-
ne obiekty są rekonstruowane co umożliwi stworzenie rezerwatu
archeologicznego.

OSETNO, pow. Góra

patrz okres neolitu

OŻARÓW, pow. Opatów

patrz okres neolitu

PEĆZNIĘWO-PÓLKO, pow. Podębnice

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Zdzisław Kaszewski. Finasował
WKZ w Łodzi. Drugi sezon badań. Cmentarzysko z IV - V
okresu epoki brązu /kultura łużycka/.

Prace w okresie od 3 do 21.VIII. były kontynuacją badań ratow-
niczych prowadzonych w 1967 r. Na obszarze 375 m² odkryto 47 gro-
bów ciałopalnych i jamowych. Osiemnaście grobów popielnicowych
odkryto pod zwartym brukiem kamiennym, a pozostałe 14 grobów po-
pielnicowych było lokowane w bezpośrednim jego sąsiedztwie. W trzech
grobach popielnicowych stwierdzono w jamie grobowej resztki stosu.